

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

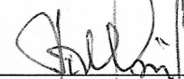
**Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З.Гжицького**

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І.В. Поповича

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова навчально-методичної
комісії спеціальності «Економіка»

 проф. Музика П.М.

“ 25 ” серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка ресурсозбереження»

(код і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти	<i>другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>051 – «Економіка»</i>
Вид дисципліни	<i>обов'язкова</i>

Львів – 2020 р

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка ресурсозбереження» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Економіка довкілля і природних ресурсів» спеціальності 051 – «Економіка».

Розробник - доцент кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І.В. Поповича О.О. Дадак.

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І.В. Поповича «14» серпня 2020 року (протокол № 1).

Завідувач кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І.В. Поповича Музика П.М.

Погоджено навчально-методичною комісією спеціальності 051 «Економіка» «25» серпня 2020 року (протокол № 5).

Схвалено рішенням навчально-методичної ради факультету економіки та менеджменту «25» серпня 2020 року (протокол № 7).

Голова ради С.І. Поперечний

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів/годин	3,0/90	3,0/90
Усього годин аудиторної роботи	32	10
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	16	4
• практичні заняття, год.	16	6
• лабораторні заняття, год.	–	–
семінарські заняття, год.	–	–
Усього годин самостійної роботи	58	80
Форма семестрового контролю	Іспит	

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми навчання – 35%

для заочної форми навчання – 11%

2. ПРЕДМЕТ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості функціонування фінансово-економічного механізму ресурсозбереження як основи економічного розвитку підприємств, регіонів, держави, види, напрямки ресурсозберігаючої діяльності, оцінка її ефективності та моніторинг ресурсозберігаючих заходів.

Метою навчальної дисципліни - формування комплексу знань та набуття навичок щодо теоретичних засад та економічних методів управління ресурсозберігаючими процесами.

2.2. Завдання навчальної дисципліни (ЗК, ФК)

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у студентів необхідних компетентностей:

а) загальні компетентності:

1. ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами.
2. ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

б) фахові компетентності:

1. СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.
2. СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

1.2. Програмні результати навчання (Р)

1. Р4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.
2. Р9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.
3. Р12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма навчання (ДФЗО)						заочна форма навчання (ЗФЗН)					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Передумови й еволюція ресурсозберігаючої діяльності.	3	1	1			1	-	-	-			
Тема 2. Фактори та напрямки ресурсозбереження.	3	1	1			1	5	0,5	0,5			4
Тема 3. Якісний та кількісний аналіз наслідків ресурсозберігаючої діяльності.	6	2	2			2	3	0,5	0,5			2
Тема 4. Оцінка економічної ефективності ресурсозберігаючих заходів.	6	2	2			2	6	1	1			4
Тема 5. Еколого-економічний механізм управління ресурсозбереженням	6	2	2			2	5	-	1			4
Тема 6. Мотивація впровадження ресурсозберігаючих заходів.	6	2	2			2	3	0,5	0,5			2
Тема 7. Інформаційна система управління ресурсозбереженням на підприємстві.	6	2	2			2	3	0,5	0,5			2
Тема 8. Моніторинг ресурсозберігаючих процесів території.	6	2	2			2	3	0,5	0,5			2
Тема 9. Механізми управління ресурсозбереженням у розвинених країнах.	4	1	1			2	3	-	1			2

Тема 10. Проблеми управління раціональним ресурсовикористанням в Україні.	4	1	1			2	3	0,5	0,5			2
Інші види самостійної роботи	40					40	56					56
Усього годин	90	16	16			58	90	4	6			80

3.2. Загальні і спеціальні (фахові) компетентності та програмні результати навчання, що забезпечуються вивченням окремих тем

Теми	Шифри компетентностей, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти	Шифри програмних результатів навчання здобувача вищої освіти
Тема 1. Передумови й еволюція ресурсозберігаючої діяльності.	ЗК2;	P4;
Тема 2. Фактори та напрямки ресурсозбереження.	ЗК2;	P4; P12;
Тема 3. Якісний та кількісний аналіз наслідків ресурсозберігаючої діяльності.	ЗК2; СК5; СК6	P4; P9;
Тема 4. Оцінка економічної ефективності ресурсозберігаючих заходів.	ЗК2; ЗК7; СК6	P4; P12;
Тема 5. Еколого-економічний механізм управління ресурсозбереженням.	ЗК2;	P4; P12;
Тема 6. Мотивація впровадження ресурсозберігаючих заходів.	ЗК2; ЗК7; СК6	P4; P9;
Тема 7. Інформаційна система управління ресурсозбереженням на підприємстві.	ЗК2;	P4; P12;
Тема 8. Моніторинг ресурсозберігаючих процесів території.	ЗК2; ЗК7; СК6	P4; P9;
Тема 9. Механізми управління ресурсозбереженням у розвинених країнах.	ЗК2; ЗК7;	P4; P9; P12;
Тема 10. Проблеми управління раціональним ресурсовикористанням в Україні.	ЗК2; СК5; СК6	P4; P9; P12;

3.3.Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Передумови й еволюція ресурсозберігаючої діяльності. Ресурсозбереження в умовах інформаційної економіки. Поняття і класифікації ресурсів.	1	-
2	Тема 2. Фактори та напрямки ресурсозбереження. Фактори підвищення ресурсоефективності економічних процесів. Класифікація ресурсозберігаючої діяльності за видами ресурсів, що зберігаються. Класифікація ресурсозберігаючої діяльності за змістом процесів, що відбуваються.	1	0,5
3	Тема 3. Якісний та кількісний аналіз наслідків ресурсозберігаючої діяльності. Ефекти ресурсозбереження та їх види. Види ефектів ресурсозбереження за споживачами (реципієнтами). Класифікація ефектів ресурсозбереження за стадіями життєвого циклу ресурсу, який заощаджується. Ефекти ресурсозбереження за формою зовнішнього прояву та залежно від лага часу.	2	0,5
4	Тема 4. Оцінка економічної ефективності ресурсозберігаючих заходів. Проблеми оцінки економічної ефективності ресурсозбереження з урахуванням соціальних та екологічних факторів. Економічна ефективність ресурсозберігаючих заходів на макроекономічному та регіональному рівнях. Економічна ефективність ресурсозбереження на рівні підприємства. Недоліки оцінки ефективності ресурсозберігаючих проектів на сучасному етапі.	2	1
5	Тема 5. Еколого-економічний механізм управління ресурсозбереженням. Суть та принципи формування еколого-економічного механізму управління ресурсозбереженням. Функціональні підсистеми еколого-економічного механізму управління ресурсозбереженням. Ключові стратегії ресурсозбереження на державному та регіональному рівнях. Система багаторівневих стратегій ресурсозбереження.	2	-
6	Тема 6. Мотивація впровадження ресурсозберігаючих заходів. Сутність та складові мотивації ресурсозбереження. Оцінка ефективності мотивації ресурсозберігаючих заходів на макроекономічному та регіональному рівнях. Економічна ефективність	2	0,5

	мотивації ресурсозбереження на рівні підприємства.		
7	Тема 7. Інформаційна система управління ресурсозбереженням на підприємстві. Принципи формування інформаційної системи ресурсозбереження на мікрорівні. Основні напрямки практичного використання інформаційної системи соціо-еколого-економічних показників ресурсозберігаючої діяльності на підприємстві.	2	0,5
8	Тема 8. Моніторинг ресурсозберігаючих процесів території. Поняття і завдання багаторівневої системи моніторингу ресурсозбереження. Принципи соціо-еколого-економічного моніторингу ресурсозбереження. Індикатори розвитку ресурсозберігаючих процесів. Організація територіального моніторингу та управління ресурсозбереженням.	2	0,5
9	Тема 9. Механізми управління ресурсозбереженням у розвинених країнах. Принципи і нормативно-законодавча база сучасної ресурсозберігаючої політики. Еколого-економічні важелі стимулювання ресурсозберігаючих процесів. Проблеми ресурсозбереження та шляхи їх вирішення. Основні державні і міждержавні програми з підвищення ресурсоефективності виробництва у розвинених країнах.	1	-
10	Тема 10. Проблеми управління раціональним ресурсовикористанням в Україні. Передумови розвитку ресурсозберігаючих процесів у вітчизняній економіці. Стан і проблеми управління ресурсозбереженням в Україні. Результати незбалансованого управління ресурсозбереженням в Україні.	1	0,5
Усього годин		16	4

3.4. Практичні (лабораторні, семінарські) заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Передумови й еволюція ресурсозберігаючої діяльності. Поняття ресурсозбереження та його складові. Напрямки ресурсозбереження. Процеси ресурсозбереження за можливостями реалізації.	1	-
2	Тема 2. Фактори та напрямки ресурсозбереження. Класифікація ресурсозберігаючої діяльності за масштабами дії. Класифікація ресурсозберігаючих процесів за стадіями життєвого циклу продукції. Напрямки і види ресурсозбереження. Види	1	0,5

	ресурсозберігаючого потенціалу.		
3	Тема 3. Якісний та кількісний аналіз наслідків ресурсозберігаючої діяльності. Позитивні та негативні аспекти сучасних ресурсозберігаючих трансформацій. Показники ефективності ресурсовикористання.	2	0,5
4	Тема 4. Оцінка економічної ефективності ресурсозберігаючих заходів. Напрямки удосконалення існуючих методичних підходів до оцінки соціо-еколого-економічної ефективності ресурсозбереження. SWOT-аналізу та зарубіжні методики оцінки еколого-економічної ефективності ресурсозбереження. Порядок розрахунку показників економічної ефективності інвестиційних проєктів із ресурсозбереження та ресурсоємності продукції.	2	1
5	Тема 5. Еколого-економічний механізм управління ресурсозбереженням. Еколого-економічні інструменти управління ресурсозберігаючою діяльністю. Стратегії ресурсозбереження на підприємстві та їх компоненти.	2	1
6	Тема 6. Мотивація впровадження ресурсозберігаючих заходів. Економічні інструменти прямої та непрямої мотивації. Необхідні умови ефективного мотивування ресурсозбереження в окремого суб'єкта господарювання.	2	0,5
7	Тема 7. Інформаційна система управління ресурсозбереженням на підприємстві. Організація територіального моніторингу та управління ресурсозбереженням. Особливості побудови організаційних структур з проведення СЕЕМ ресурсозберігаючих процесів на території. Організаційно-функціональна схема регіонального СЕЕМ та управління ресурсозбереженням.	2	0,5
8	Тема 8. Моніторинг ресурсозберігаючих процесів території. Основні державні і міждержавні програми з підвищення ресурсоефективності виробництва у розвинених країнах. Програми розвитку відновлюваної енергетики у країнах Європейського Союзу. Проблеми ресурсозбереження та екологізації суспільного виробництва у розвинених країнах світу.	2	0,5
9	Тема 9. Механізми управління ресурсозбереженням у розвинених країнах. Пріоритети ресурсозберігаючої діяльності в Україні. Спеціалізовані послуги з ресурсозбереження. Регіональні	1	1

	аспекти вдосконалення управління ресурсовикористанням.		
10	Тема 10. Проблеми управління раціональним ресурсовикористанням в Україні. Екологічна сертифікація та її розвиток в Україні. Менеджмент ресурсовикористання: світова та національна практика.	1	0,5
Усього годин		16	6

3.5. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Передумови й еволюція ресурсозберігаючої діяльності. Передумови й еволюція ресурсозберігаючої діяльності. Поняття ресурсозбереження та його складові. Ресурсозбереження в умовах інформаційної економіки. Поняття і класифікації ресурсів.	1	2
2	Тема 2. Фактори та напрямки ресурсозбереження. Концепції «фактора 4», «фактора 10», «фактора Х», «нульових відходів» та результати їх застосування у розвинених країнах світу. Еколого-економічні результати застосування ресурсозбереження у різних галузях економік розвинених країн.	1	2
3	Тема 3. Якісний та кількісний аналіз наслідків ресурсозберігаючої діяльності. Недоліки оцінки ефективності ресурсозберігаючих проектів на сучасному етапі. Напрямки удосконалення існуючих методичних підходів до оцінки соціо-еколого-економічної ефективності ресурсозбереження. SWOT-аналіз та зарубіжні методики оцінки еколого-економічної ефективності ресурсозбереження. Порядок розрахунку показників економічної ефективності інвестиційних проектів із ресурсозбереження та ресурсоємності продукції.	2	2
4	Тема 4. Оцінка економічної ефективності ресурсозберігаючих заходів. Суб'єкти ЕЕМУР. Примусові та заохочувальні економічні методи управління ресурсозберігаючою діяльністю.	2	4
5	Тема 5. Еколого-економічний механізм управління ресурсозбереженням. Економічні інструменти прямої та непрямой мотивації. Необхідні умови ефективного мотивування ресурсозбереження в окремого суб'єкта господарювання.	2	4
6	Тема 6. Мотивація впровадження ресурсозберігаючих	2	2

	<p>заходів. Основні напрямки практичного використання інформаційної системи соціо-еколого-економічних показників ресурсозберігаючої діяльності на підприємстві. Багаторівнева система СЕЕМ ресурсозбереження.</p>		
7	<p>Тема 7. Інформаційна система управління ресурсозбереженням на підприємстві. Особливості побудови організаційних структур з проведення СЕЕМ ресурсозберігаючих процесів на території. Організаційно-функціональна схема регіонального СЕЕМ та управління ресурсозбереженням.</p>	2	2
8	<p>Тема 8. Моніторинг ресурсозберігаючих процесів території. Основні державні і міждержавні програми з підвищення ресурсоефективності виробництва у розвинених країнах. Програми розвитку відновлюваної енергетики у країнах Європейського Союзу. Основні економічні мотиваційні інструменти вирішення проблеми перероблення органічних відходів у Швеції. Дуальна система Німеччини: основні принципи та результати її дії. Комплексна програма зі зменшення кількості побутових відходів у США. Проблеми ресурсозбереження та екологізації суспільного виробництва у розвинених країнах світу.</p>	2	2
9	<p>Тема 9. Механізми управління ресурсозбереженням у розвинених країнах. Результати незбалансованого управління ресурсозбереженням в Україні. Спеціалізовані послуги з ресурсозбереження. Основні проблеми впровадження ресурсозберігаючих заходів у вітчизняних суб'єктів господарювання.</p>	2	2
10	<p>Тема 10. Проблеми управління раціональним ресурсовикористанням в Україні. Особливості інфраструктури вітчизняного ринку ресурсозбереження. Стандартизація ресурсоспоживання та її розвиток в Україні. Екологічна сертифікація та її розвиток в Україні. Аудит ефективності ресурсовикористання та його розвиток в Україні. Менеджмент ресурсовикористання: світова та національна практика.</p>	2	4
	Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів	40	56
	Усього годин	58	82

4.ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

З метою поліпшення успішності студентів та підвищення їх балів за поточний контроль, студентам протягом семестру може додатково надаватися індивідуальне завдання (реферат, доповідь, мультимедійні та графічні розробки).

Теми індивідуального завдання

- 1.Глобалізація та її вплив на ресурсозберігаючі процеси.
- 2.Аудит ефективності ресурсовикористання та його розвиток в Україні.
- 3.Пільгове оподаткування ресурсозберігаючих технологій та продукції.
- 4.Функціональні підсистеми еколого-економічного механізму управління ресурсозбереженням.
- 5.Сутність та складові мотивації ресурсозбереження. Фактори стимулювання ресурсозберігаючих заходів.
- 6.Поняття відходів їх характеристика та класифікація. Загальний огляд матеріальних потоків в Україні. Негативні наслідки складування відходів.
- 7.Значення відходів у ресурсозбереженні.
- 8.Науково-технічний прогрес – основа раціонального використання природних ресурсів. Види технологій, їх характеристика, переваги та недоліки.
- 9.Вторинна сировина, її різновиди та напрямки використання. Ефективність використання вторинних матеріальних ресурсів.
- 10.Еколого-економічні пріоритети у вирішенні проблеми відходів. Критерії оцінки рішень проблеми відходів.
- 11.Методика оцінки економічної ефективності конкретних заходів щодо знешкодження відходів. Мета, завдання та результати екологічного аудиту відходів.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні (розповідь, пояснення, лекція); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (практична робота, вправи).

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної пошукової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється проведенням поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять - усне та письмове опитування, тестовий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі вивчення дисципліни. Підсумковий контроль проводиться складанням студентами екзамену з дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою і в терміни, встановлені навчальним планом. Форма проведення екзамену - письмово-усна.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

Денна форма навчання

Таблиця 1

Шкала оцінювання успішності студентів

<i>За 100- бальною шкалою</i>	<i>За національною шкалою</i>		<i>Шкала ECTS</i>
	<i>Екзамен, диференційований залік</i>	<i>За лік</i>	
90 - 100	Відмінно	Зараховано	A
82 - 89	Добре		B
74 - 81			C
64 - 73			D
60 - 63	Задовільно		E
35 - 59	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання		FX
0 - 34	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням		F

Підсумкова оцінка за 100 – бальною шкалою визначається на основі проведення поточного та підсумкового екзаменаційного контролю. Для розподілу балів за окремими видами оцінювання використовують таку формулу:

$$50 (\text{ПК}) + 50 (\text{Е}) = 100,$$

де: **50 (ПК)** – 50 максимальних балів з поточного контролю (ПК), які може набрати студент за семестр;

50 (Е) – 50 максимальних балів, які може набрати студент за екзамен. Результати поточного контролю оцінюються за чотирибальною («2», «3», «4», «5») шкалою.

Поточний контроль проводиться за кожною вивченою темою шляхом опитування (тестового, усного, тощо). Результати поточного контролю оцінюються за чотирибальною системою (табл. 2):

Критерії оцінювання знань студентів

<i>Оцінка за 4-бальною шкалою</i>	<i>Вимоги щодо виконання навчального плану</i>
«5» (відмінно)	Студент повинен глибоко та досконально знати матеріал навчальної дисципліни, розумітися в поняттях та категоріях, що застосовуються у світовій практиці, виконувати якісно практичні завдання, виявляти неординарні творчі здібності, аргументовано застосовувати отримані знання в нестандартних ситуаціях, самостійно знаходити джерела інформації, узагальнювати та систематизувати її, самостійно ставити та розв'язувати проблеми, переконливо аргументувати особисту позицію, узгоджуючи її з отриманими знаннями та загальними цінностями. Студент повинен вміти наводити окремі власні приклади на підтвердження викладених думок.
«4» (добре)	Студент повинен знати і розуміти більше половини навчального матеріалу, знати основні положення, визначення та поняття, розуміти їх зміст та дати їм логічні пояснення, встановлювати найсуттєвіші зв'язки між явищами та фактами, відповідно до зразка повторити відповідну операцію, частково самостійно аналізувати проблемні завдання, узагальнювати та робити висновки. У відповідях не повинно спостерігатись порушень в послідовності, але можуть бути помилки у формулюванні складних теоретичних положень.
«3» (задовільно)	Студент повинен, відтворювати не менше половини навчального матеріалу, може навести деякі елементарні основні визначення, виявляти здатність елементарно викласти думку, при допомозі викладача може виконати певні елементарні завдання. У відповіді може бути порушена послідовність викладення навчального матеріалу, можуть бути помилки у формулюванні складних теоретичних положень. Такий бал одержує студент, який у відповіді припускається помилок і неточностей у визначенні термінів, слабо засвоїв основні питання дисципліни і не повністю виконав практичні завдання.
«2» (незадовільно)	Студент не засвоїв теоретичного матеріалу із даного курсу, не зміг викласти основні теоретичні положення навчального курсу і не має навичок їх практичного застосування.

В кінці семестру обчислюється середнє арифметичне значення (САЗ) усіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням його у бали за формулою:

$$\text{ПК} = \frac{50 \times \text{САЗ}}{5} = 10 \times \text{САЗ}.$$

Бал з поточного контролю може бути змінений за рахунок заохочувальних балів:

студентам, які не мають пропусків занять протягом семестру (додається 2 бали);

за участь в університетських студентських олімпіадах, наукових конференціях (додається 2 бали), на міжвузівському рівні (додається 5 балів);

за інші види навчально-дослідної роботи бали додаються за рішенням кафедри.

7.2. Заочна форма навчання

Підсумкове оцінювання результатів вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти за заочною формою навчання здійснюється за 100 бальною шкалою з урахуванням результатів поточного контролю, екзаменаційного контролю та виконання індивідуального завдання у міжсесійному періоді. При цьому максимально 30 балів студент може отримати за результатами поточного оцінювання, 50 балів - за результатами складання екзамену, 20 балів - за виконання індивідуального завдання у міжсесійному періоді. Для переведення результатів поточного контролю за чотирибальною шкалою у 30 - бальну шкалу використовується така формула:

$$\text{ПК} = 30 \frac{\text{САЗ}}{5}$$

8. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Дадак О.О. Економіка ресурсозбереження: методичні рекомендації для проведення практичних занять. Львів, 2020. 32 с.
2. Дадак О.О. Економіка ресурсозбереження: тестові завдання для перевірки та контролю знань студентів. Львів, 2020. 20 с.
3. Дадак О.О. Економіка ресурсозбереження: методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни. Львів, 2020. 30 с.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Андрушків Б.М., Вовк І. П., Вовк Ю.Я., Паляниця В.А., Погайдак О.Б., Стойко І.І. Ресурсономіка: теоретичні та прикладні аспекти. Тернопіль: Тернограф, 2012. 456 с.
2. Дзядикевич Ю.В. Економічні основи ресурсозбереження: Навчальний посібник. Тернопіль: Вектор, 2015. 76с.
3. Сотник І. М. Економічні основи ресурсозбереження: Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2013. 284 с.
4. Мельник Л. Г., Сотник І. М., Чигрин О. Ю. Економіка природних ресурсів: навч. посібник. Суми: Університетська книга, 2010. 348 с.
5. Раціональне використання ґрунтових ресурсів і відтворення родючості ґрунтів: організаційно-економічні, екологічні й нормативно-правові аспекти: кол. моногр.; за ред. акад. НААН С. А. Балюка, чл.-кор. АЕНУ А. В. Кучера. Харків: Смугаста типографія, 2015. 432 с.

Допоміжна.

1. Андреева Н.М., Барун М.В. Методичні підходи до діагностики та комплексної оцінки ефективності інвестицій в природоперетворювальні проекти: соціо-еколого-економічний аспект: моногр. Одеса: ІПРЕЕД НАНУ, 2013. 124 с.
2. Дзядикевич Ю.В. та ін. Економіка довкілля і природних ресурсів: моногр. Тернопіль: Астон, 2016. 392 с.
3. Маменко О.М., Портянник С.В. Економіка природокористування: підручник. Харківська держ. зоовет. академія. Харків, 2017.286с.
4. Сотник І.М. Еколого-економічні механізми мотивації ресурсозбереження: моногр. Суми: Мрія-1, 2008. 330 с.
5. Сотник І.М., Мельник Л.Г., Шапочка М.К. та ін. Ресурсозбереження та економічний розвиток України: формування механізмів переходу суб'єктів господарювання України до економічного розвитку на базі ресурсозберігаючих технологій: моногр. Суми: Університетська книга, 2006. 551 с.
6. Ульяновченко О.В., Казакова І.В. Ресурсоощадні технології вирощування зернових культур: оцінка й ефективність: моногр. Харків, Смугаста типографія, 2015.288 с.
7. Гончаренко С.І. Інноваційні ресурсозберігаючі технології як фактор підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва. Вісник ХНТУСГ. 2017. № 185. С. 131-142.
8. Інноваційні ресурсозберігаючі технології: ефективність в умовах різного фінансового стану агроформувань: моногр.; за ред. Г. Є. Мазнева. Харків: Майдан, 2015. 592 с.

9. Кубатко О.В., Іскаков А.А. Концепція ресурсозбереження у контексті забезпечення еколого-економічної безпеки національної економіки. *Mechanism of Economic Regulation*. 2017. № 4. С. 29-38.
10. Матюха В.В., Сухіна О.М. Мінерально-сировинний комплекс України у контексті сталого розвитку економіки. *Економіка України*. 2017. № 1. С. 64-79.
11. Матюха В.В.; Сухіна О.М. Особливості механізму децентралізованого управління вітчизняним фондом родовищ корисних копалин місцевого значення при їх видобуванні. *Регіональна економіка*. 2017. № 3. С. 88-93.
12. Тринько Р.І., Бомба М.Я., Сливка М.М. Раціональне водокористування як чинник національної безпеки України. *Вісник НАН України*. 2019. № 6. С. 83-90. <https://doi.org/10.15407/visn.2019.06.083>

10.ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Офіційний веб-сайт Державної установи «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України». URL: <http://ecos.kiev.ua>.
3. Офіційний веб-сайт Інституту агроекології і природокористування НААН. URL: <http://agroeco.org.ua>.
4. Офіційний веб-сайт екологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. URL: <http://ecology.karazin.ua>.
5. Офіційний веб-сайт Міністерства екології та природних ресурсів України. URL: <https://menr.gov.ua>.
6. Офіційний веб-сайт ЦНБ Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. URL: <http://www-Library.univer.kharkov.ua/ukr/>
7. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <https://mepr.gov.ua>
8. Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг – www.dfp.gov.ua.
9. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www>.
10. Офіційний веб-сайт Головного управління статистики у Львівській області. URL: <http://lv.ukrstat.gov.ua>.
11. Асоціація українських банків – www.aub.com.ua
12. Верховна Рада України – www.rada.gov.ua.
13. Основний веб-сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua.
14. Кабінет Міністрів України - www.kmu.gov.ua.
15. Міністерство економіки - www.me.gov.ua.
16. Міністерство фінансів – www.minfin.gov.ua.
17. Національний банк України – www.bank.gov.ua.